

d) Kolik kurzy DOV stály?

Jedním z nejdůležitějších hledisek posuzování míry a efektivity vzdělávání zaměstnaných osob je výše finančních prostředků vynaložených na váhově nejdůležitější vzdělávací akce, kterými jsou kurzy DOV.

Struktura nákladů zjišťovaných v rámci šetření **byla následující:**

- poplatky a platby za kurzy a související služby pro zaměstnané osoby externím vzdělávacím organizacím, a to vč. plateb externím školitelům, hodnotitelům, zkoušejícím apod. (tito externí experti mohou být využívány rovněž i při interně řízených kurzech)
- náklady na cestovné (vč. ubytování) a diety účastníkům kurzů
- náklady práce interních školitelů (zcela či částečně zapojených do vzdělávání zaměstnaných osob), tj. osob zaměstnaných ve vlastních vzdělávacích střediscích a dalších zaměstnaných osob, zapojených výlučně či částečně do poskytování, plánování a řízení kurzů (může se tedy jednat i např. o ředitele a jiné vedoucí pracovníky, kteří se na realizaci vzdělávací politiky bezprostředně podílejí, příp. o administrativní a další pracovníky z obslužných útvarů, kteří jsou do realizace kurzů rovněž zapojeni)
- náklady na vzdělávací střediska, učebny a jiné místnosti podniků, ve kterých se konají kurzy (a to vč. ročních odpisů učeben a jejich vybavení), a náklady na učební pomůcky pro kurzy
- příspěvky podniků do společných či jiných vzdělávacích fondů obhospodařovaných vládou a zprostředkujícími společnostmi.

Z pohledu celkových nákladů v uvedené struktuře (viz tab.č. 11a a graf č.9) **vykázal šetřený soubor podniků tyto náklady ve výši cca 6,4 mld.Kč** (v tom čisté náklady jako součet výše uvedených čtyř nákladových položek činily přesně 6 395 630 tis.Kč – 99,4% a příspěvky do společných či jiných vzdělávacích fondů pak pouhých 36 262 tis.Kč – 0,6%, celkem pak přesně 6 431 892 tis.Kč).

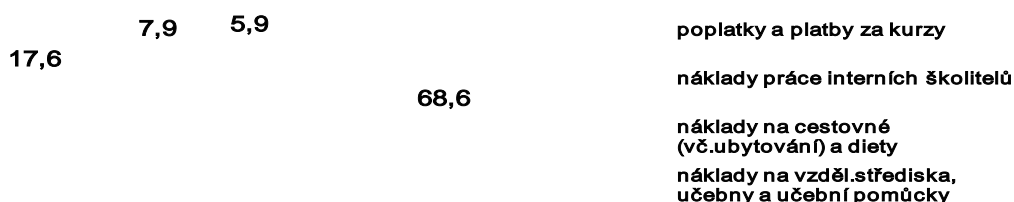
Součástí šetření byly také příjmy z DOV (ze společných či jiných vzdělávacích fondů, a to vč. dotací, finančních pomocí od vlády, z jiných zdrojů, za vzdělávací akce realizované pro jiné podniky apod.), jejichž objem ve výši **téměř 1 mld.Kč** (přesněji 891 tis.Kč) činil k uvedeným čistým nákladům podílově 13,9%. Tato absolutní výše se oproti předchozímu šetření CVTS 3 zvýšila významně, konkrétně je to **osminásobek** vykázaného finančního objemu (891 tis.Kč oproti 109 tis.Kč). Příjmy z DOV (k jedné z forem či ke kombinaci více forem z výše uváděných) vykázalo jen **2 447 podniků** z celkového počtu 43 403 podniků (tj. **5,6%**), které se šetření zúčastnily. Jednoznačně u nich převažovaly **subvence z EU** (např. Evropský sociální fond) – **68% a státní dotace – 23% (celkem pak 91%)**.

Korigované náklady (tj. čisté náklady + příspěvky do společných vzdělávacích fondů – příjmy ze společných vzdělávacích fondů) pak **činily cca 5,5 mld.Kč** (přesně 5 540 581 tis.Kč).

V souvislosti s propočtovými podílovými či finančními ukazateli používáme častěji, kvůli porovnatelnosti s předchozími šetřeními, **absolutní úroveň čistých nákladů** (příp. korigovaných pouze o příspěvky do DOV, které čisté náklady řádově neovlivní) **ve výši 6,4 mld.Kč. V nich pak měly** podle očekávání **největší podíl poplatky a platby za kurzy** (první z uvedených nákladových položek) – **68,6%**. Po této rozhodující nákladové položce následují náklady práce interních školitelů (**17,6%**), náklady na cestovné (vč. ubytování) a diety účastníkům kurzů (**7,9%**), náklady na vzdělávací střediska a učební pomůcky (**5,9%**) a příspěvky na DOV (**0,6%**). Pokud vezmeme do úvahy první dvě nákladové položky, odrážející **nákladovou úroveň externí formy kurzů**, pak dojdeme k podílu **76,5%** (oproti zbývajícím dvěma nákladovým položkám, které se vztahují k **interní formě kurzů** a odpovídají podílu **23,5%** z celkové výše čistých nákladů). Zajímavá je v této souvislosti skutečnost, že podíl externích kurzů v celkové placené pracovní době účasti na kurzech DOV činil cca 64%, z čehož se dá se (porovnáním obou procentních údajů – 64% a 76,5%) odvodit určitá míra korelace.

Pro názornost je dále uveden graf č.4, z kterého je patrná skladba všech nákladových položek, které podniky vynakládaly na realizaci kurzů DOV.

Graf 4. Skladba nákladových položek u kurzů DOV v %

Dalšími důležitými ukazateli vypovídajícími o významu, který podniky přisuzují procesu vzdělávání zaměstnaných osob a jeho nákladovému zatížení, jsou různé typy **podílových a finančních ukazatelů**. Tyto

byly sice již dříve zmíněny, avšak pro jejich důležitost je ve stručnosti a komplexně uvádíme i na tomto místě.

Na prvním místě je to **podíl nákladů na kurzy DOV na úplných nákladech práce**. Ten činil v průměru **0,7%** (bez započtení příspěvků do resp. příjmů ze společných vzdělávacích fondů do čistých nákladů) **resp. 0,6%** (po započtení příspěvků do resp. příjmů ze společných vzdělávacích fondů do čistých nákladů), přičemž měl u posledně uvedeného podílu 0,6% s vyšší velikostní skupinou vzrůstající tendenci (od 0,4% v agregované skupině podniků s 10 - 49 zaměstnanými osobami do 0,7% u skupiny podniků od 250 zaměstnaných osob výše).

Na dalším místě jsou to **náklady na kurzy DOV na jednu zaměstnanou osobu všech podniků** (poskytujících i neposkytujících DOV – 43 403 podniků), **jejichž průměrná hodnota činila 2 535 Kč** (bez započtení příspěvků do resp. příjmů ze společných vzdělávacích fondů do čistých nákladů) **resp. 2 196 Kč** (po započtení příspěvků do resp. příjmů ze společných vzdělávacích fondů do čistých nákladů). I tento ukazatel vykazoval očekávaně s vyšší velikostní skupinou také vyšší průměrné hodnoty a pohyboval se u posledně uvedené částky 2 196 Kč v intervalu od 1 405 Kč u skupiny podniků s 10 - 49 zaměstnanými osobami do 2 780 Kč ve skupině podniků od 250 zaměstnaných osob výše.

Dále jsou to **náklady na kurzy DOV na jednoho účastníka kurzů DOV, které v průměru činily 4 171 Kč** (bez započtení příspěvků do resp. příjmů ze společných vzdělávacích fondů do čistých nákladů) **resp. 3 613 Kč** (po započtení příspěvků do resp. příjmů ze společných vzdělávacích fondů do čistých nákladů) a také se vyznačovaly vzestupnou tendencí s vyšší velikostní skupinou (konkrétně se tato nákladová úroveň ve výši 3 613 Kč pohybovala od částky 3 023 Kč ve skupině podniků s 10-49 zaměstnanými osobami do 3 986 Kč ve skupině podniků od 250 zaměstnaných osob výše).

Posledním podílovým ukazatelem jsou **náklady na kurzy DOV na jednu placenou hodinu za kurzy DOV, které činily v průměru 288 Kč** (bez započtení příspěvků do resp. příjmů ze společných vzdělávacích fondů do čistých nákladů) **resp. 250 Kč** (po započtení příspěvků do resp. příjmů ze společných vzdělávacích fondů do čistých nákladů). Tato nákladová položka ve výši 250 Kč měla jen velmi mírně vzestupnou tendenci – ve velikostní skupině podniků s 10 - 49 zaměstnanými osobami bylo vykázáno 248 Kč, ve skupině podniků s 50 - 249 zaměstnanými osobami, stejně v poslední skupině podniků od 250 zaměstnaných osob výše 250 Kč. U všech hodnot uvedených u těchto 3 finančních ukazatelů ve dvou úrovních platí zásada, že první hodnota je vždy odvozena z čistých nákladů a druhá z korigovaných nákladů (tzn. po započtení příspěvků do resp. příjmů ze společných vzdělávacích fondů do čistých nákladů).

Následuje tabulka, která tyto důležité podílové ukazatele názorně ukazuje v agregovaném členění podniků do tří velikostních skupin (výpočtovou základnou jsou náklady vč. příspěvků a příjmů do/z společných vzdělávacích fondů).

Tab. 3 Hlavní ukazatele

Velikostní skupina podniku	Podniky poskytující kurzy DOV v %	Podíl nákladů na kurzy DOV na úplných nákladech práce v %	Náklady na kurzy DOV na jednu zaměstnanou osobu v Kč (všech podniků)	Náklady na kurzy DOV na jednoho účastníka kurzů DOV v Kč	Náklady na kurzy DOV na jednu placenou hodinu za kurzy DOV v Kč
a	1	6	7	8	9
10-49	57,2	0,4	1 405	3 023	248
50-249	82,3	0,6	2 011	3 348	250
250 a více	95,6	0,7	2 780	3 986	250
CELKEM	62,5	0,6	2 196	3 613	250

Obecně se dá říci, že podniky rozhodně neinvestovaly do vzdělávání svých zaměstnaných osob takové finanční prostředky, jaké by si tato problematika zasloužila. Otázkou ovšem je, a to velmi podstatnou, že hodnotíme výstupy ze šetření za referenční období poznamenané do jisté míry celosvětovou finanční krizí, která měla do ekonomiky řady českých podniků a institucí větší či menší dopad. Současně však také můžeme v obecné rovině konstatovat, že většina podniků vyšších velikostních skupin, které obvykle disponují i většími finančními zdroji a lépe se dokázaly s dopady finanční krize vypořádat, věnovala vzdělávacímu procesu více finančních prostředků než podniky menší, obvykle i s menším finančním zázemím.